

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ตามความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 5 ด้าน คือ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความอดทน และเพื่อนำเสนอผลการวิจัยพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และระดับช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 18 แห่ง จำนวน 375 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษา จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มที่เป็นนักเรียนในเขตชุมชนเมือง จำนวน 219 คน และเขตชุมชนบท จำนวน 156 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's rating scales) (Best & Kahn. 1993 : 246) และตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ขออนุญาตจากสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระยอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

- 2) ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 375 ชุด ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือกับผู้รับผิดชอบในงานธุรการช่วยเก็บแบบสอบถามส่งมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

3) ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 375 คน ผู้วิจัยได้รับคืนมาจำนวน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ส่วนแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนเขตชุมชนเมืองจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 57.40 และนักเรียนเขตชุมชนชนบท จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60

5.1.2 การศึกษาจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านความอดทน

เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 1 ด้านความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่นักเรียนควรปฏิบัติมากที่สุดคือนักเรียนดูแลเสื้อผ้าให้สะอาดอยู่เสมอ รองลงมาคือนักเรียนยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหมุ่คณะ และนักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด โดยทิ้งขยะลงในถังขยะที่จัดให้ด้านที่นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุดคือนักเรียนเข้าแถวขึ้นรถอย่างเป็นระเบียบและนักเรียนไม่พูดจาดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น

2) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่นักเรียนควรปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนกระทำผิดจะยอมรับผิดต่อการกระทำของตนเอง รองลงมาคือ นักเรียนรู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี และนักเรียนเอาใจใส่ต่องานของตนเองที่ได้รับมอบหมายและดำเนินการจนสำเร็จ ด้านที่นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความละเอียดรอบคอบในการทำงานและ นักเรียนมีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ

3) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนร่วมมือร่วมใจในการทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ รongลงมา คือ นักเรียนไม่คดโกงเอาของผู้อื่นมาเป็นของตนและนักเรียนไม่ร่วมมือกันทำสิ่งที่ผิด กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา ด้านที่นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุดคือ นักเรียนไม่ใช้ เวลาในหน้าที่ไปทำประโยชน์ส่วนตัวและนักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสิ่งที่พูดได้เสมอ

4) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความความเสียสละ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนมีความสุข รongลงมา คือ นักเรียนไม่ช่วยผู้อื่นกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายและนักเรียนช่วยเพื่อนทำงานที่ไม่ผิดกฎหมาย ด้านที่นักเรียน คือ นักเรียนถามทุกข์สุขและให้กำลังใจคนรอบข้างอย่างสม่ำเสมอ

5) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความอดทน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนสามารถเผชิญความยากลำบากในการปฏิบัติงาน โดยไม่หวั่นไหว รongลงมาคือ นักเรียนเอาชนะต่ออุปสรรคเพื่อให้เกิดความสำเร็จในงานและ นักเรียนใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาถึงแม้จะใช้เวลานานก็ตาม ด้านที่นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด คือเมื่อนักเรียนรู้สึกโกรธจะยั้งรับเสมอทั้งสีหน้าและวาจาและนักเรียนมีความอดทนต่อการปฏิบัติ งานที่ยาก โดยไม่เบื่อง่าย

6) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของนักเรียน ในเขตชุมชนเมืองและเขตชุมชนชนบทไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การศึกษาจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวม ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ประภาศรี สีหอำไพ (2535 : 58) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน จุดมุ่งหมายส่วนใหญ่ เป็นการสอนในวิชาพระพุทธ ศาสนา เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีศีลธรรม คุณธรรมประจำใจ และมีคุณสมบัติต่างๆ ตามความประสงค์ของสังคมไทยและ

มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไว้ในวิชาจริยธรรม เพื่อให้นักเรียนรู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม มีความกล้าทางจริยธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีความอดทน รู้จักประหยัด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ สอดคล้องกับ ชูพงศ์ สุวรรณ์ (2546 :73) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ใน 5 ด้าน คือ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความอดทน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับ อัมพร สารพันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุมณฑา แก่นกุล (2544 : 62 - 63) ได้ศึกษา จริยธรรมนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะโต๊ะ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ระดับจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะโต๊ะ โดยภาพรวมพบว่า จริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะว่าในปัจจุบันมีการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งมีนโยบายที่จะสร้างให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ มีการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลดังนี้

1) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กัลยา ศรีปาน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า องค์ประกอบ ด้านความขยัน ความมีระเบียบวินัย ด้านความกตัญญูทวาที ด้านความเป็นผู้มีวิถฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับชูพงศ์ สุวรรณ์ (2546 : 73) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ใน

ระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการส่งเสริมนักเรียนในด้านการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งเป็นการฝึกนักเรียนในหลายๆ ด้าน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี กิจกรรมเสริมหลักสูตรเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ที่นักเรียนจะต้องเป็นผู้ร่วมลงมือปฏิบัติ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิด ความมีชีวิตต่อตนเอง

2) จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชูพงศ์ สุขรัตน์ (2546 : 73) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ และระดับชั้นจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี ใน 5 ด้าน คือ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ จักรพงษ์ นิลพงษ์ (2543 : 48) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการศึกษาและจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูงในด้านความรับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และรู้จักความรับผิดชอบ โดยครูเป็นเพียงผู้ที่ให้คำปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำและคอยอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ ซึ่งจากผลดังกล่าวทำให้นักเรียนจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง ต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความพยายามในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น ต้องรู้จักแบ่งเวลา รู้จักควบคุมตนเอง

จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชูติมา สัจจานนท์ (2540 : 84 – 89) ที่กล่าวไว้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การประพฤติปฏิบัติตนอย่างซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและรับหลัง และยังกล่าวอีกว่า ซื่อสัตย์ยังหมายรวมถึง ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความสุจริตต่ออาชีพ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง รวมทั้งซื่อตรงต่อผู้อื่นจะเป็นที่เชื่อถือ เคารพนับถือในสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ส่งผลให้นักเรียนต้องแสดงออกถึงความซื่อสัตย์

ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล และความซื่อสัตย์ต่อสังคม และประเทศชาติ สอดคล้องกับ จุฑาธิป เปี่ยมประถม (2545 : 68) ได้ศึกษาระดับจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ของครูและผู้ปกครอง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนานักเรียน ครูผู้สอนต้องพัฒนาการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม โดยเฉพาะ ในเรื่องของความซื่อสัตย์ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการประกอบอาชีพและการทำงานในทุก ชนชั้น นอกจากนี้แล้วในการเรียนการสอนต้องสอดแทรกในทุกๆ เรื่อง

จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความความเสียสละ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.57) สอดคล้องกับ พยุงศักดิ์ สันทศ (2530 : 31 – 34) ที่ได้กล่าวถึงความเสียสละไว้ว่า เป็นการละ ความเห็นแก่ตัว การให้แก่บุคคลที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังความคิด รวมทั้งการรู้จัก สลัดทิ้งอารมณ์ร้ายในตัวเอง โดยที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทำกิจการงานเท่าที่ทำได้ ไม่นิ่ง ดูดาย ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหา ช่วยเพิ่มความรู้ตามกำลังสติปัญญา และมีความยินดีเมื่อเห็น ผู้อื่นมีความสุข ให้อภัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับ ชูพงศ์ สุวรรณ์ (2546 : 73) ศึกษาจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัด ชลบุรี ในด้านความเสียสละอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับกัลยา ศรีปาน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคูณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ โดยภาพรวมองค์ประกอบด้านความเสียสละอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากว่าในกระแสสังคมไทยได้มุ่งเน้นให้ประชาชนมีความตระหนักถึงความเสียสละ รู้จักการแบ่งปัน รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม และที่นักเรียนสามารถพบเห็นได้ทั้งในสื่อ ต่างๆ เช่น ในกรณีที่เกิดกรณีพิบัติภัยที่ภาคใต้ นักเรียนก็ได้เห็นการให้ความช่วยเหลือที่หลังไหล จากประชาชนชาวไทย นอกจากนี้แล้วในแต่ละโรงเรียนยังมีโครงการให้นักเรียน และผู้ปกครอง ร่วมกันบริจาคสิ่งของและปัจจัย เพื่อนำไปมอบให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลน เป็นการปลูกจิตสำนึก ให้นักเรียนรู้จักความเสียสละ แบ่งปัน

จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความอดทน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่าโรงเรียนจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความอดทน

อดกลั้นต่อการทำงาน การเรียนที่นักเรียนต้องมีการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ สอดคล้องกับ คำกล่าวของกระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 235) ได้กล่าวไว้ว่า ความอดทน บางทีบุคคลอาจได้รับการกระทบกระทั่งจากผู้อื่นที่แสดงกิริยาไม่ดีงาม สอดคล้องกับ ชูพงศ์ สุจริตน์ (2546 : 73) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในด้านความอดทน อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะบุคคลผู้นั้นไม่อาจข่มใจของเขาได้ บุคคลอีกผู้หนึ่งก็ต้องข่มใจ ไม่แสดงความโกรธตอบ ยิ่งกว่านั้น เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งลุแก่อวดอ้างแสดงความหยาบคายออกมา กลายเป็นเรื่องทะเลาะวิวาท ลูกกลมใหญ่โต มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีขันติ คือ ความอดทนเข้าช่วยยับยั้งอีกชั้นหนึ่ง คือการหยุดได้เสียเสียเรื่องก็จะระงับไปได้ ต่อจากนั้นจึงพยายามทำดีต่อไปก็จะพ้นจากการเข้าใจผิดต่อกัน ฝ่ายที่ขุ่นใจก็จะหายโกรธและอาจจะละอายใจเปลี่ยนมารักนับถือกันในภายหลังได้ และได้กล่าวลักษณะของผู้ที่มีความอดทนไว้ เช่น เป็นผู้อดกลั้นต่อทุกสภาวะได้ดี เป็นผู้ไม่คร่ำใจร้าย ข่มใจความโกรธได้ดี เป็นผู้ที่ไม่ผูกน้ำตาให้แก่ใคร ไม่ก่อทุกข์ให้ผู้อื่นเดือดร้อนและเป็นผู้ที่มี จิตใจสดชื่นแจ่มใสอยู่เสมอ

6) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะเข็ญตรา เขต 1 จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าความเจริญก้าวหน้าของสังคมไทย ในปัจจุบันไม่มีผลต่อการพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพราะนักเรียนได้รับการปลูกฝังมาในโรงเรียน ซึ่งครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการมีความรู้และยังสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 (2543 : 6) ได้วางระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนทุกแห่งสามารถใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน มีความเป็นมาตรฐานอันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่ผลการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ตามความต้องการดังมาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดดังนี้ มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา มีความเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต และอดทน ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า ทั้งของตนเองและของส่วนรวม ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ อัมพร สาระพันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาคุณธรรม

จริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และระดับชั้นผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบ คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับชั้น พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสุมาลี สุดจินดา (2546 : 68 - 69) จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน สังกัดคณะศรีกวางเขน แห่งจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเชิงจำแนกตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและครู ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน สังกัดคณะศรีกวางเขนแห่งจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและครูด้านความเมตตา กรุณา ความสามัคคี ความอดทน ความเสียสละ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ตามลำดับ ดังนี้

- 1) ด้านความมีระเบียบวินัย โรงเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัย โดยการเดินเข้าแถวขึ้นรถอย่างเป็นระเบียบ และการพูดจาให้ไพเราะทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยการเดินเป็นแถวขณะเปลี่ยนคาบเรียน
- 2) ด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยการจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน
- 3) ด้านความซื่อสัตย์ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานของโรงเรียน โดยการให้นักเรียนได้ฝึกมาช่วยกันขายของที่ร้านสหกรณ์ของโรงเรียน
- 4) ด้านความเสียสละ โรงเรียนควรมีการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักคิด แก้ปัญหาช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน รู้จักการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
- 5) ด้านความอดทน โรงเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความอดทน เมื่อรู้สึกโกรธ จะยั้งรับเสมอทั้งสีหน้าและวาจา และอดทนต่อการปฏิบัติงานที่ยากโดยไม่เบื่อบ่น
- 6) โรงเรียนควรหาแนวทางการพัฒนาจริยธรรมนักเรียน ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และระดับช่วงชั้นที่ 4 โดยนำเสนอแนวทางการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 และระดับช่วงชั้นที่ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน
ในการพัฒนาจริยธรรม นักเรียนโดยใช้กรอบแนวคิดของ ฮาโรลด์ เลวิต (Harold Leavitt. 1987 :
78) โรเบิร์ต จี โอเวน (Robert G. Owen. 1987 : 78) และของธงชัย สันติวงษ์ (2523 : 26 - 3)
ที่พิจารณาองค์การใน 4 ประเด็น มาเป็นกรอบนำเสนอ ดังนี้

- 1) ด้านโครงสร้างการบริหาร (Structure)
- 2) ด้านภาระงาน (Task)
- 3) ด้านบุคลากร (People)
- 4) ด้านเทคโนโลยี (Technology)

การดำเนินงานมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1) ด้านโครงสร้างการบริหาร

ภาพ 4 ขอบข่ายการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

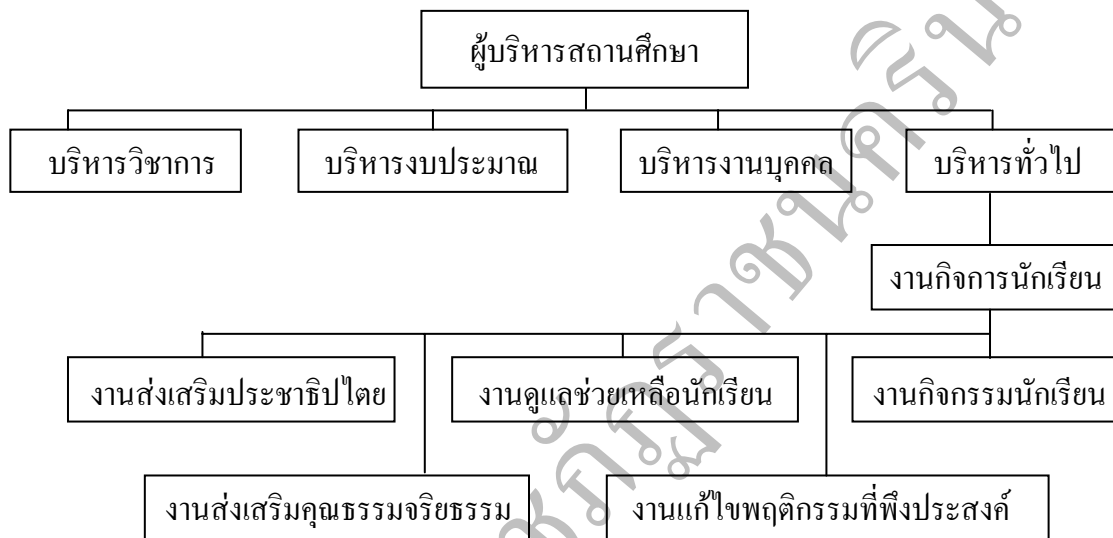
(ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32)

หมายเหตุ : การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนควรอยู่ในงานส่งเสริมกิจการนักเรียน

ในฝ่ายการบริหารทั่วไป

2) ด้านภาระงาน (Task)

จากโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จะพบว่างานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในงานหนึ่งของงานกิจการนักเรียน มีภาระงานกิจกรรมการพัฒนาจริยธรรมนักเรียน ดังแผนภาพ

จากโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาทำให้เห็นว่างานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นฝ่ายหนึ่งของการบริหารทั่วไป และเป็นภารกิจในความรับผิดชอบของงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยจึงนำเสนอกิจกรรมที่สถานศึกษาควรดำเนินการมีดังนี้

(1) การเข้าค่ายพุทธธรรม ซึ่งจัดทำทุกระดับชั้น (ม.1 ถึง ม.6)

(2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และสอนโดยใช้แผนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมซึ่งดำเนินการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(3) จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(4) การประกวดการสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ

(5) การยกย่องชมเชยและมอบประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประพฤติดี

(6) การรวมพลังหารสอง

(7) การรณรงค์เพื่อการประหยัดและออม

(8) การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน

(9) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเอดส์

ซึ่งในแต่ละกิจกรรมที่จะพัฒนาจริยธรรมนักเรียนมีรายละเอียดดังนี้

(1) การเข้าค่ายพุทธธรรม ซึ่งจัดทำทุกระดับชั้น (ม.1 - ม.6) เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการนำแนวทางการเจริญสมาธิมาใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. เสนอโครงการขออนุมัติจัดทำกิจกรรมต่อหัวหน้าสถานศึกษา (P)
- ข. ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม (D)
- ค. กำหนดสถานที่ และวางแผนการจัดกิจกรรม
- ง. นิมนต์พระวิทยากร หรือเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อดำเนินการอบรม
- จ. นักเรียนรายงานตัวเข้าค่ายพุทธธรรม
- ฉ. ดำเนินการจัดการอบรมให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้
- ช. ประเมินผลการจัดกิจกรรม (C)
- ซ. สรุป รายงานผลและเสนอแนวทางการปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่อหัวหน้าสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อให้ นักเรียนมีศรัทธาในพระพุทธศาสนา
- ข. เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาจิต ฝึกการเจริญสติ การเจริญสมาธิ และการเจริญปัญญา
- ค. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนลด ละ เลิกอบายมุข

เป้าหมาย

- ก. การใช้พุทธศาสนาน้อมนำจิตใจของนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

(2) การจัดทำแผนการสอน และสอนโดยใช้แผนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมซึ่งดำเนินการในทุกหมวดวิชา เนื่องจากว่าการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนสามารถที่จะสอดแทรกได้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกเวลา ซึ่งครูทุกคนสามารถที่จะทำได้

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. จัดประชุมบุคลากรทั้งหมด แจงนโยบายการจัดการเรียนการสอน
ที่สอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม
- ข. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินติดตาม การจัดการเรียนการสอน และ
นิเทศภายใน
- ค. ประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระ กำหนดคุณธรรมจริยธรรม ในแต่ละกลุ่ม
สาระจัดทำแผนการสอน
- ง. วางแผนการดำเนินการนิเทศภายใน (P)
- จ. คณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในตามแผนที่กำหนด (D)
- ฉ. การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้และสังเกตการสอน (C)
- ช. สรุป ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน และการปรับปรุง
ต่อผู้บริหารสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อสร้างนิสัยนักเรียนให้เป็นคนขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน
- ข. เพื่อสร้างบุคลิกนักเรียนให้เป็นคนอ่อนน้อม ถ่อมตน วาจาไพเราะ
- ค. เพื่อให้การจัดบุคลิกภาพการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน

เป้าหมาย

- ก. นักเรียนมีวินัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซื่อสัตย์ อดทน ตั้งใจเรียน
มีกิริยาวาจาสุภาพ ไม่ก้าวร้าว

(3) การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นการรักษาวัดนธรรม
ประเพณีสำคัญทางศาสนา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักประเพณีของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม ตามวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (P)
- ข. ทำบันทึกเสนอผู้บริหารสถานศึกษาขออนุมัติจัดทำกิจกรรม
- ค. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง
- ง. ประชุมคณะกรรมการวางแผนการจัดกิจกรรม
- จ. ดำเนินการตามแผนที่กำหนด (D)
- ฉ. ประเมินผลการจัดกิจกรรม (C)
- ช. สรุป รายงานผลและเสนอแนวทางการปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่อ
ผู้บริหารสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในความเป็นมาของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- ข. เพื่อให้ผู้เรียนน้อมนำหลัก/หัวใจของพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ค. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับการเป็นพุทธศาสนิกชน
- ง. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ด้วยการไปร่วมพัฒนาวัดประจำโรงเรียน และวัดใกล้เคียง

เป้าหมาย

- ก. นักเรียนรู้และเข้าใจประวัติและความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ศาสนพิธีต่างๆ และเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
- (4) การประกวดการประกวดมนต์ทำนองสรภัญญะ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการประกวดที่ถูกต้องและสามารถที่จะนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้
- ก. เขียนโครงการเสนอผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาอนุมัติ (P)
 - ข. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ กำหนดขั้นตอนและเกณฑ์ในการประกวด
 - ค. ประกาศรับสมัครนักเรียน เข้าร่วมประกวด โดยแยกเป็นระดับชั้น
 - ง. ดำเนินการจัดกิจกรรม ตามขั้นตอนที่กำหนด (D)
 - จ. ประเมินผลการจัดกิจกรรม (C)
 - ฉ. สรุป รายงานผลและเสนอแนวทางการปรับปรุงกิจกรรมต่อผู้บริหารสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อส่งเสริมการประกวดมนต์ทำนองสรภัญญะที่ถูกต้อง
- ข. เพื่อคัดเลือกตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประกวดการประกวดมนต์ทำนองสรภัญญะระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ

เป้าหมาย

- ก. นักเรียนประกวดมนต์ทำนองสรภัญญะได้ถูกต้อง ไพเราะ

(5) การยกย่องชมเชยและมอบประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประพฤติดี เป็นการส่งเสริมและร่วมแสดงความยินดีต่อผู้ที่กระทำความดี รวมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนคนอื่น ๆ

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ กำหนดหัวข้อในการมอบเกียรติบัตร (P)
- ข. ทำหนังสือเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติ
- ค. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการกำหนดเกณฑ์ และขั้นตอนในการปฏิบัติ
- ง. ดำเนินการตามแผน และขั้นตอนที่กำหนด (D)
- จ. จัดทำประกาศ ผู้ที่ได้รับการยกย่องชมเชย และได้รับเกียรติบัตร
- ฉ. ประเมินผลการดำเนินงาน (C)
- ช. สรุปรายงานผลเสนอผู้บริหารสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อส่งเสริมการทำความดีของนักเรียนให้เป็นที่ประจักษ์
- ข. เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนกล้าที่จะทำความดี

เป้าหมาย

- ก. จำนวนนักเรียนที่ทำความดีเพิ่มขึ้น ได้รับการประกาศเกียรติคุณมากขึ้น

(6) การรวมพลังหารสอง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเอดส์ เป็นการเฝ้าระวังป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและผลกระทบของโรคเอดส์ เป็นการเฝ้าระวังป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และผลกระทบของโรคเอดส์รวมทั้งการใช้พลังงานและทรัพยากรของนักเรียน

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการกำหนดกิจกรรม เสนอผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ (P)
- ข. ประชุมคณะกรรมการวางแผนการจัดกิจกรรม
- ค. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด (D)
- ง. นักเรียนเข้ารับการอบรม และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง
- จ. ประเมินผลการจัดกิจกรรม (C)

ฉ. สรุป รายงานผลและเสนอแนวทางการปรับปรุงการจัดกิจกรรม
ต่อผู้บริหารสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายโรงเรียนสีขาว
- ข. เพื่อรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและโรคเอดส์
- ค. เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงให้มีทักษะ
ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น
- ง. เพื่อรณรงค์ให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของการประหยัดและรู้จักใช้พลังงาน
และทรัพยากร อย่างมีคุณค่า

เป้าหมาย

- ก. นักเรียนร้อยละ 100 ปลอดภัยจากยาเสพติดและโรคเอดส์
 - ข. นักเรียนทุกคนใช้น้ำประปาและไฟฟ้าอย่างประหยัด
- (7) การรณรงค์เพื่อการประหยัดและออม เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการใช้
จ่ายเงินของตนเองให้มีคุณค่ามากที่สุด
โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. จัดทำโครงการเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติ (P)
- ข. แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรม
- ค. ประชุมคณะครู ครูที่ปรึกษา กรรมการนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
เพื่อดำเนินกิจกรรม
- ง. คณะกรรมการกำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมเป็นระบบและต่อเนื่อง
(D) และรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

จ. ประเมินผลการจัดกิจกรรม (C)

ฉ. สรุป รายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหารสถานศึกษา (A)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อให้ นักเรียนเกิดความตระหนักในเรื่องการประหยัดและออม
- ข. เพื่อให้ นักเรียนรู้คุณค่าของการประหยัดและออมใช้ทรัพย์สิน
สาธารณะสมบัติอย่างระมัดระวัง

เป้าหมาย

- ก. นักเรียนประหยัดและออมเพิ่มมากขึ้น

(8) การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหารายได้เพื่อช่วยเหลือผู้ปกครอง

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ก. ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งนโยบาย ให้ครูทุกท่านทราบเพื่อปฏิบัติ (P)
 - ข. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวางแผนกำหนดขั้นตอนการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน
 - ค. จัดทำประกาศการดำเนินการและส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน
 - ง. ดำเนินการตามแผน และขั้นตอนที่กำหนด (D)
 - จ. นักเรียนรวมกลุ่มจัดตั้งบริษัท และดำเนินการตามวัตถุประสงค์
 - ฉ. คณะกรรมการกำกับติดตาม เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
 - ช. ประเมินผลการจัดกิจกรรม (C)
 - ซ. สรุป รายงานผล การดำเนินงานเสนอผู้บริหารสถานศึกษา (A)
- วัตถุประสงค์
- ก. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักหารายได้ระหว่างเรียน
 - ข. เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของการหารายได้ระหว่างเรียน
 - ค. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

เป้าหมาย

- ก. นักเรียนรู้จักหารายได้ระหว่างเรียน

3) ด้านบุคลากร

ในการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน มีบุคลากรที่เข้าร่วมในการส่งเสริม ได้แก่ ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ครูหัวหน้าระดับ รองผู้บริหารฝ่ายต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแต่ละฝ่ายควรพัฒนาให้เหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบ

คุณสมบัติและการพัฒนาตัวครู

ครูจะต้องพัฒนาตนเองเสียก่อน จึงจะสอนศิษย์ได้ผลโดยพัฒนา

(1) พัฒนาคุณธรรมประจำตัว พระอาจารย์วรศักดิ์ วรชมโม แนะนำว่า ครูต้องมีอุดมคติของพระโพธิสัตว์ คือ อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น แม้ว่าตนเองจะยังไม่พ้นทุกข์ แต่อุทิศตนช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว ตัวเองก็จะพ้นทุกข์ด้วย คุณธรรมของพระโพธิสัตว์ 4 อย่างที่ครูควรมี คือ

สุทธิ มีความบริสุทธิ์ในจิตใจ ไม่เห็นแก่ตัวด้วยความโลภ ไม่มีความ
 อาฆาตพยาบาท มีแต่การให้อภัยและขอมแพ้ ไม่มีจิตริษยาผู้ใด ไม่หลงใหลวัตถุและมีมุกตาคิด
 ต่อทุกๆ คน

ปัญญา มีปัญญาสว่างไสวเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และแก้ปัญหาให้ศิษย์
 ทั้งปัญญาที่เกิดจากการพิจารณาใคร่ครวญ ครูต้องมีปัญญาที่รู้ว่าอะไรเสื่อมและความเจริญของชีวิต
 แล้วแนะนำสั่งสอนศิษย์ไม่ปิดบัง

เมตตา มีจิตเมตตาไม่มีที่สุด ครูจะไม่นิ่งดูคยต่อปัญหาของศิษย์ แต่จะ
 สอดส่องดูแลช่วยเหลือไม่ทอดทิ้ง แม้จะว่ากล่าวตักเตือนหรือลงโทษก็ทำด้วยเมตตาและปรานี

ขันติ อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยทั้งกายและจิต อดทนต่ออุปสรรค
 ทุกชนิด คิดอยู่เสมอว่าเราเป็นครูเขา

(2) พัฒนาสมรรถภาพ ครูต้องมีสมรรถภาพแก่ความเป็นครู ต้องมีความรู้
 และมีทักษะการสอน

(3) พัฒนาบุคลิกภาพและเจตคติ ครูต้องเชื่อมั่นและศรัทธาในความเป็นครู
 พัฒนาคตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ ไม่หรูหราฟุ่มเฟือยพอใจในศักดิ์ศรี
 ฐานะของความเป็นครู มีสุขภาพจิตดี และเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเยือกเย็นเป็นสง่าน่าเลื่อมใส

บทบาทของครูผู้สอน ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

(1) สอดแทรกในการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจัดให้ครูผู้สอน
 วิชาต่างๆ นำจุดประสงค์เนื้อหา และวิธีปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปสอนสอดแทรก
 ในกิจกรรมการเรียน การสอน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา แล้วเก็บเป็นคะแนนจิตพิสัย
 ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์
 วิชาพลานามัย วิชาศิลปะศึกษา และวิชาการงานและอาชีพ

(2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย แก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียน
 เป็นรายบุคคล เพื่อการพัฒนาตามศักยภาพ เสริมให้นักเรียนเรียนดีได้มีโอกาสเรียนรู้มากที่สุด

(3) เข้าสอนให้ตรงเวลาเต็มเวลา ควบคุมดูแลชั้นเรียน ติดตามนักเรียนที่ขาด
 เรียน โดยประสานงานกับอาจารย์ประจำชั้นและฝ่ายปกครอง

(4) ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมสอดแทรกการเรียนการสอนทุกครั้งที่เข้าสอน

(5) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม

บทบาทของครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

(1) อบรม / ชี้แจงนักเรียนประจำชั้นทุกวัน (Home Room) และปลูกฝัง
 คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

- (2) ติดตามดูแล แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน
- (3) จัดทำระเบียบสะสมของนักเรียน โดยการลงบันทึกข้อมูลเป็นปัจจุบัน
- (4) วางแผนร่วมกับนักเรียน ครู ผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และปัญหาที่พบทั่วไป แต่ละรายบุคคล
- (5) เยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง
- (6) ประสานงานกับงานแนะแนว ฝ่ายปกครองและมีการรายงานผลการแก้ไข ติดตาม นักเรียน และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- (7) ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหให้กับนักเรียน
- (8) จัดประชุมนักเรียนประจำชั้นเพื่อรับทราบปัญหา และข้อเสนอแนะของนักเรียน
- (9) ติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนตั้งแต่ 3 วันขึ้นไป ถ้าพบว่ามีปัญหาให้แจ้งผู้ปกครองให้รับทราบ

บทบาทของฝ่ายปกครอง/กิจกรรมนักเรียน ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

ดังนี้

- (1) ให้ความรู้ ดูแลแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ภายในโรงเรียน และป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในโรงเรียนตามโครงการ โรงเรียนสีขาว และโครงการอื่นๆ
- (2) ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เพื่อร่วมมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน
- (3) จัดกิจกรรมในการรณรงค์เรื่องการประหยัดและออม ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความดีนักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม จัดอบรมประชุม สวดมนต์ ประจำสัปดาห์ พร้อมทั้งการประชุมของอาจารย์ที่รับผิดชอบ
- (4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม

จริยธรรม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

- (1) บริหารและวางแผนจัดการบุคลากร งานการปกครองด้านการควบคุม ป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน
- (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนิน โครงการพัฒนานักเรียนให้มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม โดยกิจกรรมที่หลากหลายศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย

(3) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน และส่งบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนสีขาว

(4) ให้คำปรึกษาและร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

4) ด้านเทคโนโลยี (Technology)

การพัฒนาจริยธรรมในสถานศึกษา ทั้งนี้จะต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยแนวความคิดใหม่ (Knowledge) และเครื่องมือ เครื่องใช้ใหม่ (Tool) ดังนี้

(1) การพัฒนาแนวคิด ความรู้ใหม่ โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนฝึกการค้นคว้าความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น วัด ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน สัมภาษณ์พระภิกษุ มัลติมีเดีย แล้วนำมาอภิปรายในชั้นเรียนร่วมกับครูและนักเรียนในชั้นเรียน

(2) การพัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้ โรงเรียนควรมีมัลติมีเดีย DVD จริยธรรม เครื่องฉาย DVD สไลด์ ใ้บริการให้ค้นคว้าอย่างเพียงพอ

นำเสนอโครงการ

ชื่อโครงการ “พัฒนาจริยธรรมนักเรียน”

1) หลักการและเหตุผล

การปลูกฝังจริยธรรมนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น และควรปฏิบัติอย่างยิ่ง เพราะสามารถทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศในที่สุด นอกจากนี้ที่ส่งเสริมจริยธรรม นักเรียนและยังเพิ่มเติมในเรื่องความเป็นผู้ห่างไกลสิ่งเสพยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่ทำลายคุณภาพของประชาชนในสังคมไทยอย่างมาก ผู้ให้ความร่วมมือในการปลูกฝังจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนได้แก่ ครู ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการอบรมนักเรียน และผู้บริหารที่ให้การสนับสนุน ผู้สอดส่องควบคุมดูแลในสิ่งที่ดำเนินไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ และที่สำคัญคือ ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการปลูกฝังจริยธรรมของสถานศึกษา

2) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อปลูกฝังจริยธรรมให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

(2) เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาจริยธรรม

(3) เพื่อให้นักเรียนวางแผน และปฏิบัติตามตามจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) เพื่อให้ให้นักเรียนประเมินและปรับปรุงตนเองจนพัฒนาจริยธรรมได้
จนเป็นกิจนิสัย

3) เนื้อหา

(1) การเข้าค่ายพุทธธรรม ซึ่งจัดทำทุกระดับชั้น
(2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้
ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมซึ่งดำเนินการในทุกกลุ่มสาระ

- (3) จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- (4) ประกวดการสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ
- (5) การยกย่องชมเชยและมอบประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประพฤติดี
- (6) การรวมพลังหารสอง
- (7) ธรรมะเพื่อการประหยัคคอคอม
- (8) การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน
- (9) การป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดและเอดส์

4) เป้าหมาย

(1) เชิงปริมาณ

นักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และระดับช่วงชั้นที่ 4

(2) เชิงคุณภาพ

นักเรียนมีจริยธรรมในตัวเองและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5) วิธีการอบรม

- (1) จัดการอบรมนักเรียนหน้าเสาธงทุกวัน วันละ 15 นาที
- (2) ครูประจำชั้นอบรมในชั่วโมงโฮมรูม
- (3) มีการสวดมนต์ทุกวันศุกร์ชั่วโมงสุดท้ายของทุกสัปดาห์
- (4) จัดกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนและวัดในชั่วโมงกิจกรรม
- (5) นิมนต์พระมาให้การอบรมในวันสำคัญทางศาสนา
- (6) ครูสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกรายชั่วโมง

6) วิทยากร

- (1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ช่วยฝ่ายงานบริหารทั่วไป
- (2) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม
- (3) พระ
- (4) ผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถ

7) เครื่องมือ / อุปกรณ์

โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสามารถดำเนินการได้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการพัฒนา เช่น การใช้เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อมัลติมีเดีย ประกอบการพัฒนาจริยธรรม ซึ่งอาจใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกรายการที่สำคัญๆ จากวิทยุหรือโทรทัศน์ เช่น การอภิปรายหรือบทความเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นต้น นอกจากนั้นยังสามารถใช้ภาพยนตร์ และภาพสไลด์ ประกอบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะได้ผลดีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้อุควรใช้ประกอบการสอนร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ เท่านั้น และก่อนจะใช้อุปกรณ์เหล่านี้ครูจะต้องทดลองฉายดูก่อนเสมอ

8) งบประมาณ

งบประมาณโรงเรียน จำนวน 10,000 บาท

9) สถานที่ดำเนินการอบรม

โรงเรียน

10) ระยะเวลาการฝึกอบรม

ตลอดปีการศึกษา

11) การติดตามประเมินผล

(1) การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

(2) ใช้แบบประเมิน

12) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1) นักเรียนมีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีจรรยาบรรณที่ดีงาม มีจริยธรรมดีจนเห็นได้ชัด

(2) นักเรียนรู้จักใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แก้ไขปัญหาได้

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโครงการพัฒนาจริยธรรมนักเรียน

โครงการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนมีความตรงที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนได้ เพราะการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในส่วนของงานส่งเสริมกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นโครงสร้างของการบริหารสถานศึกษา งานกิจการนักเรียนนั้นประกอบด้วยงานย่อย เช่น งานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม มีกิจกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม และมีสื่อ อุปกรณ์ แหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ประกอบกับมีบุคลากรที่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีอุดมการณ์ที่พัฒนาตนเองและดำเนินชีวิตที่ดีงามเป็นผู้นำและผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดี มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ ซึ่งผลลัพธ์จะเกิดกับตัวนักเรียนโดยตรง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการวิจัยการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะทางจริยธรรม
- 2) ควรมีการทำการวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะทางจริยธรรม จากพฤติกรรมที่ปรากฏในตัวนักเรียน ทุกโรงเรียนในทั้งเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรี